

Miksi dialogi-, tunne- ja turvataidot ovat tärkeitä?

Heikki Turkka

050-518 5511

www.linkedin.com/in/heikkiturkka

Asiat ovat usein
kompleksisia, ja silloin
muutoksen lopputulos
ei ole ennakoitavissa

1. Yhteiskunnallinen murros
muuttuvassa maailmassa
2. Ihminen ja inhimillisyys
ärsykkeiden maailmassa
3. Leimautuminen ja kierteet
4. Dialogi ja luottamus

Parhaat ammattilaiset maailmassa

- Yksintekemisen kulttuuri
- Auktoriteetit ja valta-asetelmat
 - Suljetut tilat
- Johtaminen, mihin ja miten painotetaan arvoja
- OPS –juna ei pysähdy asemille
- Yksilöiden kasvuympäristöt ja sen tuoma pääoma
- Rakenteet, jotka muuttuneet rajoitteiksi
- Koulujen koko ja arkkitehtuuriset valinnat
- Koulun ja kodin välinen yhteistyö (Perheiden voimavarat itsessään eriarvoisia ja vaihtelevia)

Ärtymystä tarvitaan johonkin, mutta se on uhka yhteistyölle ja ihmissuhteille

Yhteistyön mekanismit

- Prososiaalisuus (parin löytäminen, yhteistyö, taipumus oikeudenmukaisuuteen / Rangaistus, ulossulkeminen)
 - Mitkä ylläpitää ja mitkä uhkaa
- Krooninen lievä ärtymyksen tunne (Narina top 10) Kollektiivisuus.
- Toistuva ärtymyksen tunne (ei välttämättä merkittäviä, mutta voivat eskaloitua)
- Subjektiivinen kokemus, mutta miten siitä muuttuu kollektiivinen?
- Missä ympyröissä valitetaan omasta ärtymyksestä?
- Vasta 1980 luvun lopulla alkoi tunteiden tutkimus. 1988 Lutz, Catherine, joka huomasi tunteissa olevan kulttuurillisia vivahteita. Anni Kajanus tutkii tätä parhaillaan.

Kielen ja eleiden käyttäminen tunnepuheessa

- Yhteistyön mekanismit
- Ärtymyksen impulssi ärsyke voi sytyttää negatiivisen tai positiivisen toiminnan.
 - Miten tunnekokemus järjestyy kulttuurisessa ympäristössä
- Verrataan omaan kasvuympäristöön ja kokemuksiin
- Suomalainen piirre on normien rikkomisen aiheuttama ärtymys
- Tunteiden ilmaisujen tavat ovat monimutkaisia.
- Tunteet on osa ihmisten yhteistyön mekanismeja. Dialogilla saadaan ärsykkeet järkeilyn ja artikulaation tasolle. Vrt. Sovittelu eli restoratiivinen oikeus.

"VAIKEASTI RAKASTETTAVAT LAPSET"

HUONOJA
KOHTAAMISIA

VALLALLA
ALISTAMISTA

MIELENTERVEYS

VÄHÄTTELY

YLHÄÄLTÄPÄIN
TIETÄMINEN

HYLÄTYKSI TULEMISEN TUNNE

HEIKOT
KOGNITIIVISET
TAIDOT

PERHETAUSTAT

RIKOKSET

NEPSYT

RANGAISTUSKESKEISYYS

LEIMAAMINEN

PÄIHTEET

RYHMÄN EDESSÄ
NOLAAMINEN

ONGELMAKESKEISYYS

TRAUMAT

TUNTEET
EPÄOIKUDENMUKAISUUDESTA

Väitöstutkimus 29 nuoren vangin (17-21v.) peruskoulukertomukset

"Koulun tehtävänä on sosiaalistaa ja integroida nuoret yhteiskuntaan sekä pätevöittää heitä tiedollisesti."

1. Tulla rakastetuksi ja
hyväksytyksi sellaisena
kuin on

2. Tulla hyväksytyksi
työn ja osaamisen
kautta

Tunnustuksen
dialektiikka, Axel
Honneth 1996

3. Tulla hyväksytyksi
yhteisön jäsenenä

Haastatellut nuoret vangit eivät ole yleisesti kokeneet tullessa hyväksytyksi koulussa edes ensimmäisellä tasolla!

Tanja Äärelä: "Aika paljolla vaikuttaa minkälainen ilme opettajalla on naamalla."

Perusopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Tässä oppilas tarvitsee kannustusta ja yksilöllistä tukea sekä kokemusta siitä, että kouluyhteisössä häntä kuunnellaan ja arvostetaan ja että hänen oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan välitetään. Yhtä tärkeä on kokemus osallisuudesta ja siitä, että voi yhdessä toisten kanssa rakentaa yhteisönsä toimintaa ja hyvinvointia. (Opetushallitus, 2014, s. 15)

Tommi Mäkinen

Kun kasvaa ihmisenä, kasvaa opettajana

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen merkityksellinen oppiminen liikunnanopettajakoulutuksessa

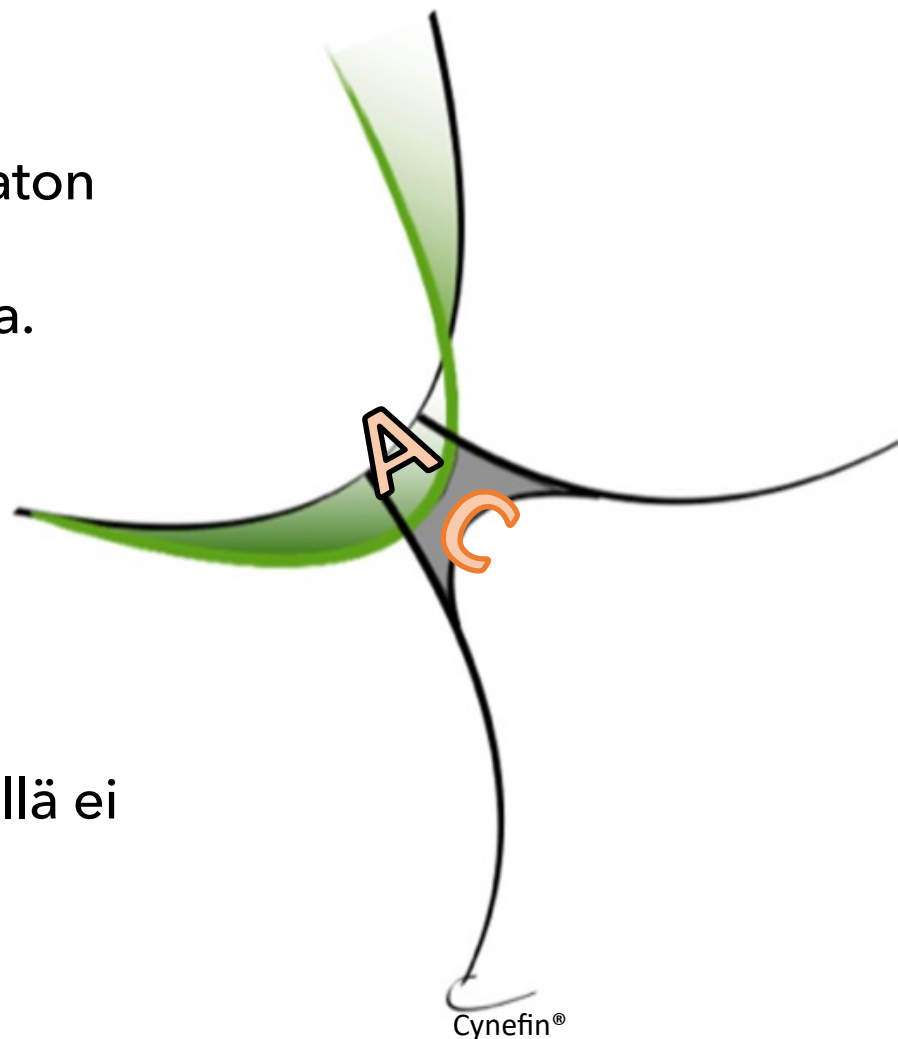
”Tutkimus on opettajakoulutuksen osalta ollut hajanaista ja usein keskittynyt yksittäisiin opintojaksoihin tai yksittäisten tunne- ja vuorovaikutustaitojen osa-alueisiin. Tilanne on erikoinen, sillä paremmat tunne- ja vuorovaikutustaidot auttavat opettajia rakentamaan opettajaoppilassuhteita ja tukemaan oppilaiden oppimista, kouluun sitoutumista, hyvinvointia ja motivaatioita.”

C = Confusing

Emme tiedä, että meillä on ratkaisematon ongelma tai että meillä ei ole yhteistä ymmärrystä ongelman olemassaolosta.
Eli emme tiedä, ettemme tiedä

A = Aporia

Yhteinen käsitys tilanteesta, johon meillä ei ole ratkaisua.
Eli tiedämme, ettemme tiedä

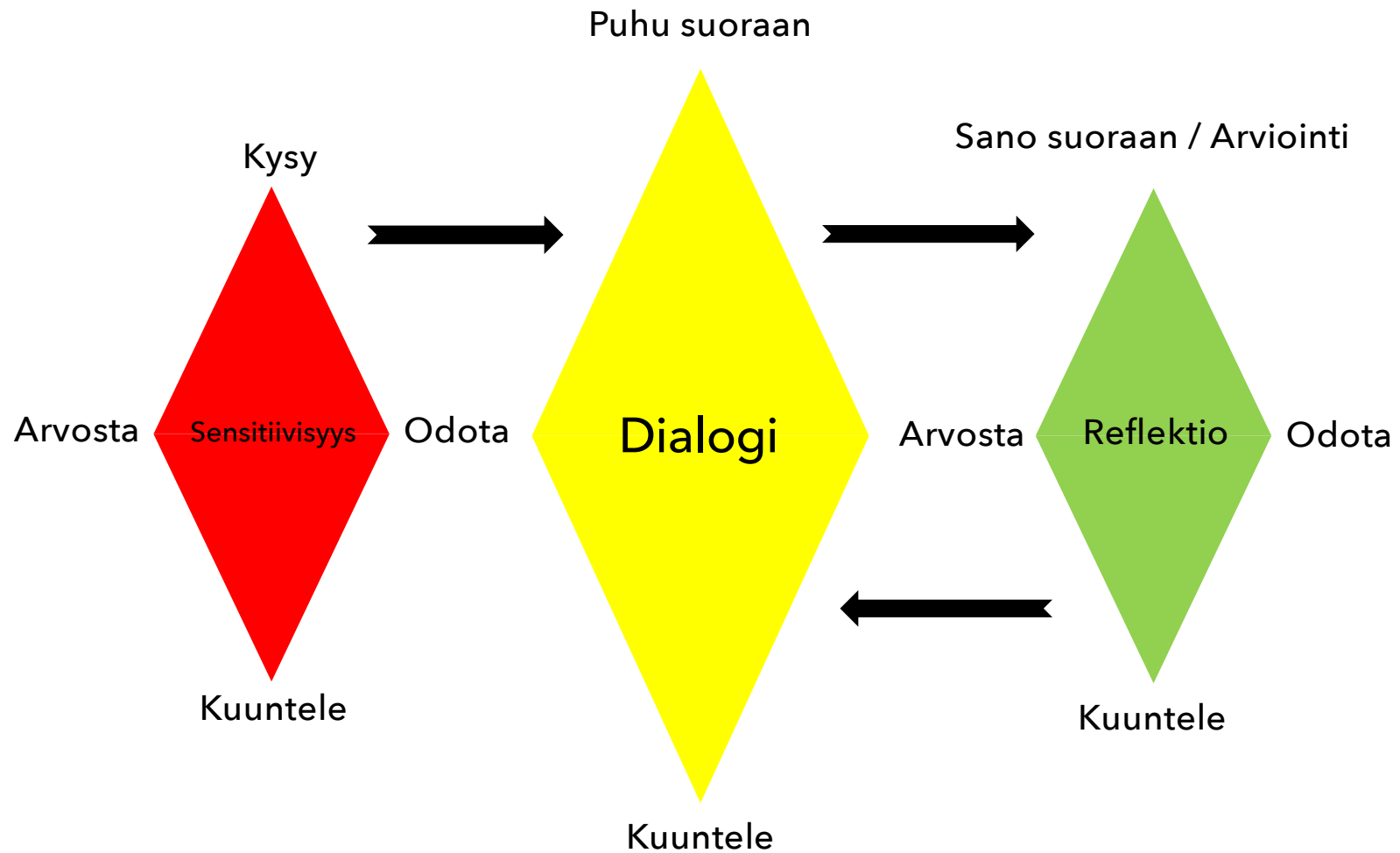
Puolueettomuus

- Jotta dialogiin päästään, tarvitsee käsitellä tunteet. Kukaan ei ole varsinaisesti taikuri omien konfliktien selvittelyissä
- Miten puolueettomuutta voi harjoitella vai voiko?
- Pitkittyneissä koulukiusaamistapauksissa koulu on usein konfliktin yksi osapuoli. Kuka pystyy kohtaamaan kaikki?

Dialoginen vai patologinen ihmiskäsitys

- Olettamukset estävät oikeat lähestymistavat
- Tietoisuuden lisääminen vuorovaikutuksessa ja systeemisten muutosten ymmärtäminen
- Mikä on mennyt rikki vuorovaikutuksessa, voidaan korjata vuorovaikutuksella

Jaakko Seikkula – Dialogi parantaa

Onnistuneen kohtaamisen perusta. Aika on tärkeää, ajoitus on vieläkin tärkeämpää.

© Heikki Turkka ja Julia Saarholm, Lasten ja nuorten konfliktit 2021 ja Lasten ja nuorten rikokset 2023. PS-kustannus

Kiitos

Heikki Turkka

<https://kesyli.net/kurssit/systeeminen-prosessinjohtaja-koulutus-6-op/>

Ensi syksyn avoin koulutus

Räätälöityjä luentoja,
prosessikoulutuksia ja
ongelmanratkaisupalveluita

heikki.turkka@edusignaali.fi
www.edusignaali.fi

EDUSIGNAALI